Yo?un Bak?m Ünitesinde Konfüzyon De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yo?un Bak?m Ünitesinde Konfüzyon De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33380

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yo?un Bak?m Ünitesinde Konfüzyon De?erlendirme Ölçe?i, yo?un bak?m ortam?nda yatan hastalarda görülen konfüzyon (deliryum) durumunun h?zl? ve do?ru bir ?ekilde de?erlendirilmesi amac?yla Aypar ve arkada?lar? (2005) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm?? bir ölçektir. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki klinik popülasyonda geçerli?ini ve güvenilirli?ini s?nam??t?r.

Ölçek, özellikle entübe veya sözel ileti?im kurmakta zorlanan hastalar?n de?erlendirilmesine olanak tan?r. Yap?lan çal??malarda, ölçe?in tan?sal do?rulu?unu kan?tlamak amac?yla klinik psikiyatrist de?erlendirmesi ile uyumu ara?t?r?lm??; yüksek sensitivite (duyarl?l?k) ve spesifisite (özgüllük) de?erleriyle klinik uygulamada önemli bir tan? arac? oldu?u gösterilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Yo?un Bak?m Ünitesi, Konfüzyon, Deliryum, Uyarlama, Geçerlik, Güvenilirlik, Kappa testi, YBÜ, Aypar.

Yazarlar

Ü. Aypar, M. Kanbak, K. Yorganc?, H. Özdemir, **Seda B. Ak?nc?** (Sorumlu Yazar), A. Çelikcan, M. Rezaki.

Amaç

Bu uyarlama çal??mas?n?n temel amac?, uluslararas? alanda konfüzyon de?erlendirmesi için kullan?lan geçerli ve güvenilir bir arac?n, **Yo?un Bak?m Ünitesi** (YBÜ) hastalar?nda Türkçe olarak uygulanabilirli?ini ve psikometrik özelliklerini ortaya koymakt?r. Ölçek, YBÜ ortam?nda s?kl?kla kar??la??lan ve morbiditeyi art?ran deliryumun, hem?ireler ve yo?un bak?m uzmanlar? taraf?ndan standardize edilmi? bir yöntemle erken te?his edilmesini sa?lamay? hedefler.

Erken tan?, deliryumun yönetimini ve tedavi stratejilerini h?zland?rarak, hastanede kal?? süresini k?saltmaya ve uzun dönemli bili?sel sonuçlar? iyile?tirmeye yard?mc? olur. Bu ba?lamda, ölçe?in klinik karar verme süreçlerinde yüksek do?rulukla kullan?labilmesi için sensitivite ve spesifisite de?erlerinin belirlenmesi kritik bir amaç olmu?tur.

Yap?

Ölçek, yo?un bak?m hastalar?nda görülen akut beyin disfonksiyonu formu olan **deliryum** (konfüzyon) yap?s?n? ölçmektedir. Deliryum, genellikle dört temel klinik özellik üzerinden tan?mlan?r: zihinsel durumda akut ba?lang?ç ve dalgal? seyir, dikkatsizlik, organize olmam??

ARABPSYCHOLOGY.COM

dü?ünme ve bilinç düzeyinde de?i?iklik. Ölçe?in maddeleri bu dört kriteri sistematik olarak de?erlendirecek ?ekilde tasarlanm??t?r.

Yo?un bak?m hastalar?n?n sedasyon veya entübasyon durumlar? nedeniyle sözel olarak yan?t verememeleri göz önüne al?nd???nda, bu ölçek davran??sal gözlemler ve basit emirleri takip etme yetene?i gibi dolayl? göstergeler arac?l???yla hastan?n bili?sel durumunu de?erlendirerek, temel olarak klinik gözlem yetene?ine dayanan bir yap?y? temsil eder.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??mas?, kriter geçerli?ine odaklanm??t?r. Ölçekten elde edilen sonuçlar?n, ba??ms?z ve standart kabul edilen bir yöntem olan psikiyatristin klinik de?erlendirmesi ile uyumu incelenmi?tir. Bu uyumun istatistiksel olarak de?erlendirilmesinde, gözlemciler aras? tutarl?l??? ölçmek için güçlü bir yöntem olan **Kappa testi** kullan?lm??t?r.

Tan?sal do?rulu?u belirlemek amac?yla sensitivite ve spesifisite hesaplamalar? yap?lm??t?r:

Sensitivite (Duyarl?l?k): Ölçe?in deliryumu olan hastalar? do?ru bir ?ekilde tespit etme yetene?i (Gerçek Pozitif / (Gerçek Pozitif + Yanl?? Negatif)).
Spesifisite (Özgüllük): Ölçe?in deliryumu olmayan hastalar? do?ru bir ?ekilde d??lama yetene?i (Gerçek Negatif / (Yanl?? Pozitif + Gerçek Negatif)).

Bu hesaplamalar, ölçe?in klinik ortamda deliryum taramas? için yüksek tan?sal güvenilirli?e sahip oldu?unu göstermi?tir.

Güvenilirlik

Güvenilirlik çal??mas?, özellikle uygulay?c?lar aras? tutarl?l?k (inter-rater reliability) üzerine yo?unla?m??t?r. Ölçe?in farkl? profesyoneller taraf?ndan uyguland???nda ne kadar tutarl? sonuçlar verdi?ini belirlemek amac?yla, **hem?ire** de?erlendirmeleri ile **yo?un bak?m uzman?** de?erlendirmeleri aras?ndaki uyum analiz edilmi?tir.

Bu uyum, yine istatistiksel olarak **Kappa testi** kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Yüksek Kappa katsay?lar?, ölçe?in e?itimli sa?l?k profesyonelleri aras?nda yüksek düzeyde tutarl?l??a sahip oldu?unu ve sonuçlar?n uygulay?c?ya ba?l? de?i?kenlik göstermedi?ini kan?tlam??t?r. Bu durum, ölçe?in YBÜ gibi dinamik ve çok disiplinli bir ortamda standart bir araç olarak kullan?lmas?na olanak tan?r.

Faktör Analizi

Aypar ve arkada?lar?n?n 2005 tarihli uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemek amac?yla spesifik bir ke?ifsel veya do?rulay?c? **faktör analizi** yap?ld???na dair

ARABPSYCHOLOGY.COM

detayl? bilgi sunulmam??t?r. Yo?un Bak?m Ünitesinde Konfüzyon De?erlendirme Ölçe?i (CAM-ICU'nun bir uyarlamas? oldu?u varsay?larak), genellikle klinik kriterlere dayal? bir kontrol listesi ?eklinde i?ledi?inden, yap?sal geçerlikten ziyade kriter geçerli?i (psikiyatrist tan?s? ile uyum) öncelikli olarak incelenmi?tir.

Bu tür klinik tan? araçlar?nda, maddelerin tek bir deliryum yap?s?n? ölçtü?ü kabul edilir ve güvenilirlik de?erlendirmesi ço?unlukla gözlemciler aras? tutarl?l?k ve tan?sal do?ruluk üzerine kurulur.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Gözlem Temelli Klinik De?erlendirme Ölçe?i. Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta detayland?r?lmam??t?r, ancak ölçek kriter bazl? olup genellikle ikili (var/yok) veya basit puanlama sistemine sahiptir.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon.

Ya? Grubu: Yeti?kin yo?un bak?m hastalar?.

Popülasyon Detaylar?: Deliryum riski ta??yan veya halihaz?rda deliryum semptomlar? gösteren **Yo?un Bak?m Ünitesi** hastalar?. Ölçek, sedasyon veya mekanik ventilasyon alt?ndaki hastalar için de uygundur.

Test Metodolojisi: Uygulay?c? (hem?ire veya uzman) taraf?ndan hastan?n dikkat, oryantasyon ve organize dü?ünme yeteneklerinin gözlem ve basit komutlarla de?erlendirilmesine dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Deliryum taramas?, bili?sel bozukluk, hasta güvenli?i, inter-rater reliability, kriter geçerli?i, yo?un bak?m, nöropsikiyatri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Seda B. Ak?nc?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: sedabanu@yahoo.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma adresi bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? 2005 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in orijinal kayna??na (CAM-ICU) ve bu Türkçe uyarlamas?na eri?im ve kullan?m ko?ullar? için sorumlu yazar (Seda B. Ak?nc?) ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Genellikle, akademik ve klinik amaçl? kullan?mlar için izin al?nmas? gerekebilir; spesifik bir ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Kaynaklar

Aypar, Ü., Kanbak, M., Yorganc?, K., Özdemir, H., Ak?nc?, S. B., Çelikcan, A. ve Rezaki, M. (2005). Yo?un Bak?m Ünitesinde Konfüzyon De?erlendirme Ölçe?inin geçerlik güvenilirlik çal??mas?. *Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derne?i Dergisi, 33*(4), 333-341.

Makalenin dijital ba?lant?s?: uvt.ulakbim.gov.tr

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yogun-bakim-unitesinde-konfuzyon-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Yo?un Bak?m Ünitesinde Konfüzyon De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, kaynak içerikte do?rudan sa?lanmam??t?r. Bu ölçek, klinik gözlem kriterlerine dayanan bir de?erlendirme arac?d?r ve akut mental durum de?i?ikli?i, dikkatsizlik, organize olmam?? dü?ünce ve bilinç düzeyi de?i?ikliklerini de?erlendiren ad?mlardan olu?ur.

ARABPSYCHOLOGY.COM